

# Actualiteit

*Coördinatie: Vincent Sagaert en Dirk Scheers*

## Consultatie Nieuw Burgerlijk Wetboek

De door de minister van Justitie in 2015 aangekondigde hercodificatie van het burgerlijk recht krijgt stilaan vaste vorm. Eerder hadden wij in dit tijdschrift de gelegenheid om de redenen en doelstellingen van dit historisch belangrijke wetgevingsproject toe te lichten. Natuurlijk werden over de jaren diverse onderdelen van ons BW bij de tijd gebracht, maar deze punctuele aanpassingen konden niet beletten dat een grondige herziening zich opdrong («Tijd voor een hercodificatie van het Burgerlijk Wetboek», RW 2015-16, 2).

Een aantal expertengroepen heeft zijn werkzaamheden inmiddels afgerond (zie MB van 30 september 2017, BS 9 oktober 2017). Het gaat in een eerste fase om de volgende onderdelen: Bewijs (o.l.v. prof. D. Mougenot), Verbintenissen (o.l.v. prof. S. Stijns en P. Wéry) en Goederenrecht (o.l.v. prof. P. Lecocq en V. Sagaert). Nadien zullen nog volgen o.m.: Onrechtmatige daad (o.l.v. prof. H. Bocken en B. Dubuisson) en Lening (o.l.v. prof. M. Tison). De hervorming van het erfrecht werd reeds gerealiseerd door de wet van 31 juli 2017 en die van het huwelijksvermogensrecht is volop aan de gang. Dat dit alles op relatief korte termijn mogelijk is gebleken, is natuurlijk voor een groot gedeelte schatplichtig aan al het denkwerk dat reeds door een abundant rechtsleer werd verricht en aan de vaak vernieuwende denksporen die door de rechtspraak werden uitgezet. Ook om deze redenen komt de hercodificatie precies op het goede moment: het was het ideale tijdstip om deze rijke oogst binnen te halen.

De drie genoemde ontwerpen reiken verder dan een loutere codificatie van de rechtspraak of een technische herschikking. Zo wordt, wat het verbintenissenrecht betreft, gestreefd naar een nieuw evenwicht tussen de wilsautonomie van de partijen en de rol van de rechter als bewaker van de belangen van de zwakke partijen en van de maatschappelijke belangen. Op sommige vlakken wordt de partijautonomie versterkt (bv. bij de beëindiging van de overeenkomst). In andere gevallen zal de rechter juist ruimere armslag krijgen om corrigerend te kunnen optreden (bv. wanneer de overeenkomst ernstig wordt verstoord door onvoorziene omstandigheden of wanneer blijkt dat een contractpartij het slachtoffer is van misbruik van omstandigheden). Andere vernieuwingen betreffen o.m. het uitwerken van een algemene leer der verbintenissen,

het elektronisch contracteren, de imprevisie, de modernisering van de leer der nietigheden, het invoeren van de prijsvermindering als nieuwe sanctie bij wanprestatie en het regelen van de contractoverdracht.

Ook het goederenrecht (Boek II) wordt grondig hervormd, waarbij de klemtoon ligt op een geïntegreerde en functionele benadering. Dat blijkt o.a. uit de invoering van een algemeen deel voor de zakelijke rechten, waarin de gemeenschappelijke kenmerken, ontstaanswijzen en uitdovingsgronden van zakelijke rechten worden opgesomd. Voorts streeft het ontwerp naar een grotere flexibiliteit op het vlak van de modaliteiten van de zakelijke rechten. Ten slotte is er een instrumentalisering van de zakelijke rechten, waarbij onder meer de ruimere duurtijd van de zakelijke rechten, een geïntegreerd hoofdstuk over burenerhoudingen en de invoering van een trustachtige rechtsfiguur («bewind/fiducie») in het oog springen.

Wat het bewijsrecht betreft, blijven de bestaande uitgangspunten behouden. Wel wordt het stelsel gemoderniseerd en aangepast aan de nieuwe technologieën.

Het hoeft geen betoog dat een dergelijke ingrijpende wijziging van het privaatrecht alle burgers aanbelangt. Om die reden werd in het wetgevingsproces een fase van publieke consultatie ingebouwd. Dit moet het mogelijk maken dat niet alleen de diverse stakeholders (o.m. ondernemingen, balie, notariaat, magistratuur), maar ook het ruime publiek vooraf kennis kunnen nemen van de voorstellen en de mogelijkheid wordt geboden om hierop te reageren. Deze mogelijkheid tot inspraak heeft tot doel de kwaliteit van de wetgeving te verbeteren en het maatschappelijke draagvlak voor het nieuwe BW te vergroten.

Nu de ontwerpen van de expertencommissies zijn afgerond, maar het politieke beslissingsproces nog niet is aangevat, is het ideale moment aangebroken om deze consultatie te organiseren. Concreet zullen op 7 december 2017 de ontwerpen worden gepubliceerd op de volgende website: [www.justitie.belgium.be/bwcc](http://www.justitie.belgium.be/bwcc). Reacties op de voorstellen kunnen per e-mail bezorgd worden aan de beleidsmakers via het volgende e-mailadres: [bwcc@just.fgov.be](mailto:bwcc@just.fgov.be). Reacties kunnen ook steeds per post worden verzonden naar: Publieke consultatie Burgerlijk Wetboek. Kabinet van de Minister van Justitie, Waterloolaan 115 te 1000 Brussel.

Eric Dirix en Patrick Wéry